Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Openbaar

Besluit

Geschilbesluit Emmett/Gutami/Zonnepark Middelsee - Liander

Ons kenmerk : ACM/UIT/590944
Zaaknummer : ACM/21/050206
Datum : 23 december 2022

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 51, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 over de aanvraag tot geschilbeslechting van Emmett Green B.V., Gutami Solar Development B.V. en Zonnepark Middelsee B.V. over de aansluitplicht.

1. Verloop van de procedure

1. Op 5 februari 2021 heeft de Autoriteit Consument & Markt (hierna: de ACM) een aanvraag tot geschilbeslechting als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) ontvangen van Emmett Green B.V. (hierna: Emmett), Gutami Solar Development B.V. (hierna: Gutami) en Zonnepark Middelsee B.V. (hierna: Zonnepark Middelsee) (hierna gezamenlijk: initiatiefnemers). Het betreft een geschil met netbeheerder Liander N.V. (hierna: Liander).

2. Op 25 maart 2021 heeft de ACM een zienswijze van Liander ontvangen.

3. De ACM heeft op 19 februari 2020 een besluit genomen waarbij een vergelijkbare rechtsvraag omtrent artikel 1, zesde lid, van de E-wet aan de orde was.[1] Tegen dit besluit was door Liander beroep ingesteld, waarna op verzoek van Liander en met instemming van de initiatiefnemers is besloten de behandeling van onderhavig geschil op te schorten tot na de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) in dat geschil. Op 12 oktober 2021 heeft het CBb uitspraak gedaan in deze zaak.[2]

4. Na de uitspraak van het CBb zijn de initiatiefnemers en Liander in overleg getreden om het geschil op te lossen. Dit heeft niet geresulteerd in een oplossing, waarna de initiatiefnemers de ACM hebben verzocht de behandeling van het geschil te herstarten.

5. Op 17 oktober 2022 is er op het kantoor van de ACM in Den Haag een hoorzitting geweest. De ACM heeft het verslag hiervan aan partijen gezonden.

2. Het geschil

6. Het geschil gaat over de vraag of Liander op grond van artikel 23, eerste lid, van de E-wet verplicht is ieder van de initiatiefnemers een eigen aansluiting op het elektriciteitsnet van Liander te bieden voor hun zonneparken, of dat Liander terecht een beroep doet op artikel 1, zesde lid, van de E-wet (wat bepaalt dat zonneparken die aan bepaalde voorwaarden voldoen recht hebben op slechts een aansluiting).

3. Feiten

7. Op grond van de door partijen geleverde stukken en hetgeen op de hoorzitting naar voren is gebracht stelt de ACM de volgende feiten en omstandigheden vast.

8. Initiatiefnemers en Corto B.V. (hierna: Corto) willen op percelen nabij de Boksumerdyk 5 te Leeuwarden vier separate zonneparken realiseren. De gemeente Leeuwarden had de wens om deze parken integraal landschappelijk in te passen om de landschapsstructuur van het gebied te waarborgen. Er is voor het gehele project één omgevingsvergunning aangevraagd.

9. Op 29 september 2020 heeft Liander een aanvraag van Zonnepark Middelsee ontvangen voor een Quick Scan voor één aansluiting vanuit onderstation Schenkenseschans met een capaciteit van 10 MVA en 20 MVA en 40 MVA als optie.

10. Op 2 en 6 november 2020 heeft Emmett, namens alle initiatiefnemers en Corto een aanvraag

[1] Besluit van de ACM van 29 februari 2020 in het geschil tussen Raedthuys en Liander, zie https://www.acm.nl/nl/publicaties/geschilbesluit-raedthuys-en-liander-over-de-aansluitplicht.
[2] Uitspraak van het CBb van 12 oktober 2021, ECLI:NL:CBB:2021:927.

ingediend voor vier afzonderlijke aansluitingen van 10 MVA. De aanvraag van Corto is inmiddels vervallen, waardoor er sprake is van aanvragen voor drie afzonderlijke aansluitingen van in totaal 30 MVA.

11. Op 11 december 2020 heeft Liander aan initiatiefnemers laten weten dat zij de afzonderlijke aanvragen niet in behandeling neemt, omdat er volgens Liander sprake is van één zonnepark in plaats van drie afzonderlijke zonneparken. Liander geeft aan dat zij daarom enkel één aansluiting wil realiseren.

12. Op 12 oktober 2021 heeft het CBb uitspraak gedaan over het geschilbesluit van de ACM in het geschil tussen Raedthuys WP Zeewolde B.V. (hierna: Raedthuys) en Liander (hierna: de Raedthuys-uitspraak).[3] Daarin heeft het CBb uitgelegd hoe artikel 1, zesde lid, van de E-wet moet worden geïnterpreteerd.

13. Op 15 mei 2020 is een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning door Zonnepark Middelsee B.V. voor het bouwen van de vier zonneparken en het gebruik maken van percelen nabij de Boksumerdyk 5. Op 30 september 2022 heeft de gemeente Leeuwarden besloten om de aanvraag voor een vergunning buiten behandeling te stellen, wegens het ontbreken van verworven grondpositie. Initiatiefnemers hebben hiertegen bezwaar gemaakt.

4. Wettelijk kader

14. Artikel 1 van de E-wet bepaalt, voor zover hier van belang:

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
(…)
b. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een net dat wordt beheerd door een netbeheerder en een net dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder en tussen het net op zee en een windpark op zee;
c. afnemer: een ieder, met uitzondering van de netbeheerder van het net op zee, die beschikt over een aansluiting op een net;
(…)
ah. productie-installatie: een installatie, bestaande uit één of meer productie-eenheden, voor de opwekking van elektriciteit;
(…)
6. Productie-installaties voor de opwekking van elektriciteit met behulp van windenergie op het land die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling en die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onderlinge nabijheid zijn gelegen, worden geacht te beschikken over één aansluiting.
7. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde worden één of meer windparken of zonneweides op land, of een combinatie daarvan die zich in elkaars onmiddellijke nabijheid bevinden, samen met het bijbehorende stelsel van verbindingen, beschouwd als één productie-installatie en één onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, indien:
a. ten behoeve van die windparken, zonneweides, of een combinatie daarvan gezamenlijk een aanvraag is gedaan bij een netbeheerder om aangesloten te worden op dezelfde aansluiting; en
b. de gevraagde aansluitcapaciteit meer bedraagt dan 2 MVA.

15. Artikel 16 van de E-wet bepaalt, voor zover hier van belang:

[3] Uitspraak van het CBb van 12 oktober 2021, ECLI:NL:CBB:2021:927.

1. De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:
(…)
e. op grondslag van artikel 23 derden te voorzien van een aansluiting op de netten.

16. Artikel 23 van de E-wet bepaalt, voor zover hier van belang:
1. De netbeheerder is verplicht degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk. De netbeheerder verstrekt degene die daarom verzoekt een gedetailleerde en volledige opgave van de uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen, onderscheiden in artikel 28, eerste lid.

17. Artikel 51, van de E-wet bepaalt, voor zover hier van belang:
1. Een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.

18. Artikel 59, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2019/944 (hierna: de Elektriciteitsrichtlijn), bepaalt voor zover hier van belang:
1. De regulerende instantie heeft de volgende taken:
(…)
u. het toezicht op de uitvoering van regels met betrekking tot de rol en verantwoordelijkheden van de transmissiesysteembeheerders, distributiesysteembeheerders, leveranciers, afnemers en andere marktdeelnemers op grond van Verordening (EU) 2019/943.

5. Standpunten van partijen

5.1. Initiatiefnemers

19. Initiatiefnemers hebben – kort samengevat – in de stukken en op de zitting het volgende naar voren gebracht.

20. Initiatiefnemers stellen dat zij op grond van artikel 23 van de E-wet recht hebben op ieder een eigen aansluiting op het net van Liander. Artikel 1, zesde lid, van de E-wet is een uitzondering op de aansluitplicht uit artikel 23 van de E-wet, wanneer wordt voldaan aan de drie cumulatieve voorwaarden. Daarvan is in casu geen sprake, aldus initiatiefnemers. Initiatiefnemers stellen in dat verband dat de Raedthuys-uitspraak op een enkel ondergeschikt aspect na onverkort toepasbaar is.

21. Ten eerste stellen initiatiefnemers dat er niet sprake is van één onderneming of instelling. Initiatiefnemers zijn drie separate (rechts)personen met ieder hun eigen doelstellingen en financieringsstructuren. Vanwege de integrale ruimtelijke ontwikkeling, efficiëntie en schaalvoordelen werken initiatiefnemers samen ten behoeve van de vergunningsverlening, inkoop en plaatsing van zonnepanelen. Dat Corto afzonderlijk heeft besloten af te zien van de ontwikkeling van haar zonnepark inclusief aanvraag voor een netaansluiting, onderstreept volgens initiatiefnemers dat er sprake is van separate ondernemingen met ieder hun eigen businesscase.

22. Ten tweede stellen initiatiefnemers dat er geen sprake is van technische, organisatorische of functionele bindingen. Er is geen sprake van technische bindingen omdat er geen gemeenschappelijke voorzieningen, zoals leidingen en transformatoren, worden gedeeld. Ook is er geen sprake van organisatorische bindingen. Initiatiefnemers stellen dat er, gelijk aan artikel 1, eerste lid en vierde lid, van de Wet Milieubeheer, sprake moet zijn van (rechts)personen die de inrichting van verschillende bedrijven drijven of zeggenschap hebben over elkaars bedrijven. Daarvan is hier geen sprake. Voorts is er volgens initiatiefnemers geen sprake van functionele

bindingen, omdat er geen uitwisseling is van goederen, diensten, personeel of bedrijfsmiddelen.

23. Voorts stellen initiatiefnemers nog niet te kunnen aangeven hoe de exploitatie en eigendom van de zonneparken er na realisatie uit komt te zien. Het zou zo kunnen zijn dat initiatiefnemers na realisatie zelfstandig besluiten hun zonnepark te verkopen. Het ligt echter niet in de lijn der verwachtingen dat de drie zonneparken na realisatie samengaan tot één zonnepark, aldus initiatiefnemers.

24. Ten aanzien van de situatie zoals omschreven in de parlementaire geschiedenis bij artikel 1, zesde lid, van de E-wet, is in casu nadrukkelijk geen sprake volgens initiatiefnemers. De parlementaire geschiedenis zegt dat het wetsartikel is ter voorkoming van oneigenlijk gebruik van de gereguleerde standaardaansluitingen door één exploitant. Er is in het geval van de initiatiefnemers geen sprake van één exploitant van een groot zonnepark, laat staan dat zij oneigenlijk gebruik willen maken van de gereguleerde standaardaansluitingen.

25. Verder stellen initiatiefnemers dat er één overkoepelend landschappelijk ontwerp is omdat dit de uitdrukkelijke wens van de gemeente Leeuwarden is. Dat die gemeente de vergunningsaanvraag voor de drie zonneparken (die benodigd is om de zonneparken te realiseren) ruim twee jaar na het indienen van de aanvraag buiten behandeling heeft gesteld kunnen initiatiefnemers niet goed plaatsen. Initiatiefnemers zijn namelijk nog in onderhandeling met de grondeigenaren.

26. Tot slot geven initiatiefnemers aan dat Liander ten onrechte stelt dat er sprake is van één productie-installatie, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel ah, van de E-wet, en één onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdeel d, van de Wet Waardering Onroerende Zaken (hierna: Wet WOZ). De nog te bouwen eigendommen horen niet bij elkaar en zullen niet door één en dezelfde rechtspersoon worden gebruikt.

5.2. Liander

27. Liander heeft – kort samengevat – in de stukken en op de zitting het volgende naar voren gebracht.

28. Liander stelt dat initiatiefnemers geen belang hebben bij de aanvraag tot geschilbeslechting, nu zij niet over een omgevingsvergunning beschikken. Volgens Liander is dit des te meer het geval nu de omgevingsvergunningsaanvraag door de gemeente Leeuwarden buiten behandeling is gesteld. Ten aanzien van het buiten behandeling stellen van de vergunningsaanvraag door de gemeente Leeuwarden vermoedt Liander dat dit op meer gronden berust dan bekend is gemaakt.

29. Liander brengt ten aanzien van de hoorcommissie die onderhavig besluit behandelt in twijfel of voldoende geborgd kan worden dat het een onafhankelijke hoorcommissie is als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). De personen die namens de ACM het besluit in het geschil tussen Raedthuys en Liander hebben verdedigd bij het CBb zijn volgens Liander namelijk gelijk aan de (hoor)commissie bij onderhavig besluit. Dat het CBb reeds uitspraak heeft gedaan in de betreffende Raedthuys-zaak en dat Liander bij het CBb in vergelijkbare zaken dezelfde rechters kan treffen, doet daar niet aan af.

30. Liander stelt dat de 3 zonneparken van initiatiefnemers tezamen kwalificeren als één zonnepark en één productie-installatie zijn als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel ah, van de E-wet. Liander is bereid om initiatiefnemers één aansluiting aan te bieden voor de drie zonneparken. Daarmee handelt zij niet in strijd met artikel 23 van de E-wet, aldus Liander.

31. Volgens Liander wordt namelijk voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van artikel 1, zesde lid, van de E-wet. Ten eerste stelt Liander dat de drie delen van het zonnepark in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen. Ten tweede is er sprake van technische, organisatorische of functionele bindingen tussen de drie delen van het zonnepark. Zo is er sprake van één vergunningsaanvraag, één aanvraag voor de aansluitingen, één geschilaanvraag bij de ACM en is er één integrale

landschappelijke inpassing. Verder stelt Liander ter discussie dat initiatiefnemers daadwerkelijk ieder afzonderlijk hun delen van het zonnepark zullen gaan exploiteren. Volgens Liander zal de bedrijfsvoering na oplevering plaatsvinden als één samenhangende productie-installatie. Ten derde is er volgens Liander sprake van één onderneming. Dat initiatiefnemers uit drie te onderscheiden vennootschappen bestaan met ieder een eigen inschrijving bij de Kamer van Koophandel, doet daar volgens Liander niet aan af. Liander meent dat de wetgever nooit zo'n strikte interpretatie van het begrip 'onderneming' heeft bedoeld. Volgens Liander is 'eenzelfde onderneming' als bedoeld in artikel 1, zesde lid, van de E-wet, een multi-interpretabele tekst, gelet op de zeer casuïstische jurisprudentie over de term 'inrichting' in de context van de Wet milieubeheer.

32. Volgens Liander is het doel van initiatiefnemers om de aansluitingen op te knippen tot de grens van 10 MVA teneinde te profiteren van de regelgeving voor aansluitingen tot 10 MVA. Liander meent dat zij in lijn met de geest van de wet en bedoeling van de wetgever met artikel 1, zesde lid, van de E-wet handelt door initiatiefnemers één gezamenlijke aansluiting aan te bieden. De bedoeling van deze bepaling is volgens Liander het waarborgen van het kostenveroorzakingsbeginsel, door te voorkomen dat exploitanten van grote wind- of zonneparken van gereguleerde standaardaansluitingen (tot 10 MVA) oneigenlijk gebruik kunnen maken, door een groot park op te knippen in kleinere eenheden, teneinde op deze (oneigenlijke) wijze kosten voor netinvesteringen af te wentelen op netbeheerders en afnemers. Indien de ACM oordeelt dat initiatiefnemers ieder recht hebben op een eigen aansluiting van 10 MVA, dan maakt dat artikel 1, zesde lid, van de E-wet zinledig, aldus Liander.

33. Liander stelt verder dat de ACM via de uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 2 september 2021[4] voldoende ruimte heeft om het omzeilen van het opknipverbod en kostenveroorzakingsbeginsel te voorkomen. Zo dient de ACM op grond van artikel 59, eerste lid, onder u, van de Elektriciteitsrichtlijn toe te zien op naleving van Verordening (EU) 2019/943 (hierna: de Elektriciteitsverordening). Uit die Elektriciteitsverordening volgt bijvoorbeeld dat de ACM erop toe dient te zien dat de tarieven kostenreflectief zijn. Deze bepaling raakt aan het kostenveroorzakingsbeginsel, aldus Liander.

34. Verder stelt Liander dat er sprake zal zijn van één WOZ-object en dat ook daarom slechts recht zal zijn op één aansluiting. Zij verwijst in dit verband naar de NAEN-uitspraak.[5]

35. Tot slot stelt Liander dat op grond van artikel 1, zevende lid, van de E-wet één of meer zon- of windparken moeten worden beschouwd als één productie-installatie indien ten behoeve daarvan een gezamenlijke aanvraag is gedaan bij een netbeheerder om aangesloten te worden op dezelfde aansluiting. Dat is in casu gedaan bij de oorspronkelijke aanvraag, aldus Liander.

6. Beoordeling van het geschil

36. In dit geschil speelt de vraag of Liander in strijd met artikel 23, eerste lid, van de E-wet heeft gehandeld door de initiatiefnemers door niet de door hen gevraagde offerte voor drie afzonderlijke aansluitingen uit te brengen. Liander is namelijk enkel bereid een offerte voor één gezamenlijke aansluiting uit te brengen aan de initiatiefnemers. De ACM stelt vast dat Liander hierdoor in strijd met artikel 23, eerste lid, van de E-wet handelt. De ACM licht dit hieronder toe.

6.1. Belang initiatiefnemers en onafhankelijkheid ACM

37. Voor de ACM overgaat tot een inhoudelijke behandeling van het geschil, beoordeelt zij de twee argumenten die Liander naar voren heeft gebracht betreffende het belang van de initiatiefnemers en de positie van de ACM. Liander stelt vooraf dat de initiatiefnemers geen belang hebben bij de door

[4] Uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 2 september 2021, zaak C-718/18.
[5] Uitspraak van het CBb van 2 juni 2020, ECLI:NL:CBB:2020:364.

hen aanhangig gemaakte geschilprocedure en Liander stelt tevens dat de hoorcommissie van de ACM in onderhavig geschil onvoldoende onafhankelijk is.

38. Ten eerste stelt Liander dat de initiatiefnemers geen belang hebben bij deze geschilprocedure, nu de door hen aangevraagde omgevingsvergunning (nog) niet is verstrekt en gedurende de looptijd van het geschil de aanvraag hiertoe door de gemeente Leeuwarden buiten behandeling is gesteld.

39. Niet het beschikken over een omgevingsvergunning is vereist voor toegang tot artikel 51 van de E-wet maar het hebben van een geschil met een netbeheer over de wijze waarop de netbeheerder zijn taken en bevoegdheden op grond van de E-wet uitoefent. Nu sprake is van een geschil van de initiatiefnemers met Liander over – kortweg – de reikwijdte van de aansluitplicht van Liander en de weigering van Liander om aan ieder van de intiatiefnemers een aansluiting ter beschikking te stellen, is sprake van het voor artikel 51 van de E-wet vereiste geschil.

40. Ten tweede heeft Liander tijdens de hoorzitting van 17 oktober 2022 opgemerkt dat de samenstelling van de hoorcommissie van de ACM niet in overeenstemming is met de door de Awb vereiste onafhankelijkheid, omdat alle leden van de hoorcommissie betrokken waren bij de beroepsprocedure tegen het besluit van de ACM in het geschil tussen Raedthuys en Liander.

41. De ACM stelt voorop dat zij als bestuursorgaan haar taak zonder vooringenomenheid moet vervullen.[6] Naar het oordeel van de ACM heeft Liander geen redenen naar voren gebracht op grond waarvan moet worden geoordeeld dat niet is voldaan aan dit vereiste. De enkele omstandigheid dat in het onderhavige geval partijen zijn gehoord door een hoorcommissie die uitsluitend was samengesteld uit medewerkers die namens het bestuursorgaan in een vergelijkbare zaak bij de rechter in de beroepsprocedure hebben opgetreden, duidt er niet op dat de vereiste objectiviteit niet in acht is genomen. Duidelijk moge zijn dat de onderliggende feiten en omstandigheden van deze zaak verschillen van die welke aan de orde waren in het door Raedthuys aanhangig gemaakte geschil en deze op hun eigen merites worden beoordeeld. De betrokkenheid van de leden van de hoorcommissie bij de beroepsprocedure in de Raedthuys-zaak doet hier niet aan af.

6.2. Inhoudelijke beoordeling

42. Artikel 23, eerste lid, van de E-wet verplicht de netbeheerder om degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op zijn net. Een aansluiting is volgens artikel 1, eerste lid, onder b, van de E-wet, een of meerdere verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet WOZ. De hoofdregel is dus dat een netbeheerder degene die daarom verzoekt moet voorzien van één aansluiting per onroerende zaak (ook wel WOZ-object).[7]

43. Artikel 1, zesde lid, van de E-wet is een uitzondering op deze hoofdregel. Uit artikel 1, zesde lid, van de E-wet en de bijbehorende parlementaire geschiedenis volgt dat zonneparken die tot eenzelfde onderneming of instelling behoren en die technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, worden geacht te beschikken over één aansluiting.[8] Deze uitzondering op de hoofdregel, dus het voorkomen van opknippen van zonneparken en daarom ook wel het ‘opknipverbod’ genoemd, is slechts van toepassing als aan de cumulatieve voorwaarden van artikel 1, zesde lid, van de E-wet is voldaan. De zonneparken moeten tot (i) eenzelfde onderneming of instelling behoren, (ii) technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en (iii) in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen.

[6] Artikel 2:4 van de Awb.
[7] Uitspraak van het CBb van 13 april 2011, ECLI:CBB:2011:BQ3485, r.o. 5.2.
[8] Kamerstukken II 2005-2006, 30305, nr. 15, p. 2.

44. Ondanks de Hof-uitspraak van 2 september 2021[9] en de argumenten die Liander omtrent de Elektriciteitsrichtlijn naar voren heeft gebracht, gaat de ACM in het kader van de rechtszekerheid vooralsnog uit van artikel 1, zesde lid, van de E-wet juncto artikel 1, lid 1, onder b van de E-wet. Als gevolg daarvan volgt de ACM de uitspraak van het CBb in de Raedthuys-uitspraak.[10]

45. Ten aanzien van de cumulatieve voorwaarden zoals neergelegd in artikel 1, zesde lid, van de E-wet, stelt de ACM het volgende. Een van de voorwaarden is dat sprake moet zijn van zonneparken die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling. Uit de bedrijfsgegevens van initiatiefnemers blijkt dat er geen sprake van is dat de zonneparken tot eenzelfde onderneming of instelling behoren en uit de feiten noch op basis van de argumentatie van Liander is gebleken dat er sprake is van één onderneming of instelling. Deze drie ondernemingen hebben, ondanks dat er via één initiatiefnemer een verzoek is ingediend, om drie separate aansluitingen bij Liander verzocht.

46. Nu er geen sprake is van eenzelfde onderneming of instelling, wordt niet voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van artikel 1, zesde lid, van de E-wet. Liander kan dus geen beroep doen op de uitzondering op de aansluitplicht. Dat betekent dat in onderhavig geschil de hoofdregel moet worden toegepast, zoals neergelegd in artikel 23, eerste lid, juncto artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet. De argumenten van Liander betreffende de interpretatie van productie-installatie, het kostenveroorzakingsbeginsel en de passage ‘onderneming of instelling’ zijn door Liander ook naar voren gebracht tijdens de beroepsprocedure tegen het besluit van de ACM in het geschil tussen Raedthuys en Liander. Het CBb heeft in de Raedthuys-uitspraak al deze argumenten dan ook behandeld en afgewezen.[11] De ACM volgt de overwegingen van het CBb uit de Raedthuys-uitspraak.

47. Voorts stelt Liander dat de drie zonneparken van initiatiefnemers tezamen, wanneer deze zijn gerealiseerd, zullen kwalificeren als één WOZ-object en dat ook daarom slechts één aansluiting dient te worden gerealiseerd. Initiatiefnemers stellen daarentegen dat er sprake zal zijn van drie verschillende WOZ-objecten.

48. De ACM is het met Liander eens dat er, op grond van de in randnummer 40 omschreven hoofdregel, slechts per WOZ-object één aansluiting dient te worden gerealiseerd. De redenatie dat de drie zonneparken van initiatiefnemers tezamen slechts kwalificeren als één WOZ-object kan echter enkel stand houden wanneer er sprake is van een zogenaamd samenstel, als bedoeld in artikel 16, eerste lid, onderdeel d, van de Wet WOZ. Over de samenstelbepaling en de WOZ-afbakening heeft het CBb, na een door het CBb gevraagde conclusie van de Advocaat-Generaal[12] op 2 juni 2020 uitspraak gedaan.[13] Uit deze uitspraak en conclusie is gebleken dat er enkel sprake kan zijn van een samenstel wanneer de eigendommen dezelfde eigenaar of beperkt zakelijk gerechtigden hebben.[14] Zoals hierboven geconcludeerd, is in casu sprake van drie verschillende ondernemingen en dus drie verschillende eigenaren dan wel beperkt zakelijk gerechtigden. Als gevolg daarvan kan niet worden voldaan aan de samenstelbepaling van artikel 16, eerste lid, onderdeel d, van de Wet WOZ. Naar het oordeel van de ACM zijn er dan ook drie verschillende WOZ-objecten. Liander dient voor al deze objecten afzonderlijk een offerte voor een aansluiting uit te brengen, in overeenstemming met artikel 23, eerste lid, van de E-wet.

49. Tot slot maakt ook de verwijzing van Liander naar artikel 1, zevende lid, van de E-wet het voorgaande niet anders. Die bepaling betreft situaties waarin onder meer zonneparken tezamen een aanvraag indienen bij een netbeheerder om aangesloten te worden op een dezelfde aansluiting. In onderhavig geval is daarvan echter geen sprake. Hoewel initiatiefnemers via een quick scan de mogelijkheid hebben laten onderzoeken voor het verkrijgen van één aansluiting, hebben zij

[9] Uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 2 september 2021, zaak C-718/18.
[10] Uitspraak van het CBb van 12 oktober 2021, ECLI:NL:CBB:2021:927.
[11] Uitspraak van het CBb van 12 oktober 2021, ECLI:NL:CBB:2021:927, r.o. 9.
[12] Conclusie van Advocaat-Generaal Wattel van 3 december 2019, ECLI:NL:CBB:2019:658.
[13] Uitspraak van het CBb van 2 juni 2020, ECLI:NL:CBB:2020:364.
[14] Uitspraak van het CBb van 2 juni 2020, ECLI:NL:CBB:2020:364, r.o. 4.9.1.

uiteindelijk om drie separate aansluitingen verzocht bij Liander. Van de situatie als bedoeld in artikel 1, zevende lid, van de E-wet, is geen sprake.

50. In het licht van het voorgaande stelt de ACM vast dat Liander in strijd handelt met artikel 23, eerste lid, van de E-wet door te weigeren een offerte uit te brengen voor drie afzonderlijke aansluitingen aan drie verschillende ondernemingen en slechts een offerte uit te brengen voor de realisatie van één gezamenlijke aansluiting voor de zonneparken van initiatiefnemers. Artikel 1, zesde lid, van de E-wet, is niet van toepassing zodat ieder van initiatiefnemers recht heeft op een eigen aansluiting op het elektriciteitsnet van Liander voor hun zonneparken.

7. Dictum

52. De Autoriteit Consument en Markt:
    1. verklaart de klacht van Emmett Green B.V., Gutami Solar Development B.V. en Zonnepark Middelsee B.V. tegen Liander N.V. gegrond;
    2. stelt vast dat Liander in strijd met artikel 23, eerste lid, van de E-wet heeft gehandeld.

Den Haag,
Datum: 23 december 2022

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u beroep instellen tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde beroepschrift naar het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage . Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. Meer informatie over de beroepsprocedure vindt u op www.rechtspraak.nl.